

MUZEUM ZACHODNIO - KASZUBSKIE
W BYTOWIE

KIEROWNIK
Działu Artystyczno-Historycznego

starszy kustosz *Maciej Kwaśkiewicz*

NASZE POMORZE

ROCZNIK MUZEUM ZACHODNIO-KASZUBSKIEGO W BYTOWIE
NR 2, 2000

BYTÓW 2001

Redaguje zespół:

Piotr Dziekanowski, Janusz Kopydłowski (redaktor naczelny),
Barbara Kosmowska, Maciej Kwaśkiewicz, Tomasz Siemiński

Copyright © by Muzeum Zachodnio-Kaszubskie w Bytowie

Wydawca:

Muzeum Zachodnio-Kaszubskie, 77-100 Bytów, ul. Zamkowa 2,
tel./fax (059) 822-26-23, e-mail: muzbyt@poczta.fm

ISBN 83-912636-2-2

Skład i druk:

„KURIER” s.c. Bytów, ul. Zielona 1, tel./fax (059) 822 37 31

Spis treści:

Wstęp.....	5
Tomasz Antoni von Piechowski, Ryszard Kukier in memoriam.....	7
Karol Walczak, Strój ludowy na terenie dawnego Księstwa Pomorskiego.....	24
Tadeusz Sadkowski, Czy „mur pruski” jest pruski?.....	44
Henryk Soja, Powrót do tradycji czyli odtwarzanie kaszubskiego folkloru i rękodzieła wiejskiego na terenie słowińskim...	49
Violetta Tkacz, Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach - rola i znaczenie dla lokalnej społeczności.....	61
Hugona Ostrowska - Wójcik, Henryk Soja, Średniowieczna wieś Swołowo - przykład pomorskiego dziedzictwa kulturowego.....	70
Marzenna Mazur, Jarmark Gryfitów w Słupsku - niedzielne muzealne spotkania ze sztuką.....	84
Maciej Kwaskiewicz, Tomasz Siemiński, Dawne nekropolie powiatu bytowskiego.....	98
Janusz Kopydłowski, Przemiany demograficzne na ziemi bytowskiej po 1945 roku.....	118
Krzysztof Wirus, Ziemia bytowska jako teren pogranicza.....	140

Cezary O b r a c h t - P r o n d z y ń s k i, „Odwet na historii”, czyli kaszubskie osadnictwo przygraniczne na Pomorzu Zachodnim po 1945 roku . . .	159
Sylwia W e s o ł o w s k a, Geneza reformacji w Księstwie Pomorskim	177
Jerzy T a t o ń, Pomorze Zachodnie w ogniu. Tropem Duńczyków po stargardzkiej ziemi	195
Andrzej B i e r c a, Zarys historii lotniska wojskowego w Kluczewie koło Stargardu (lata 1926 - 1945)	210
Ignacy S k r z y p e k, Cmentarzyska ludności kultury pomorskiej na ziemi bytowskiej	216
Ks. Władysław S z u l i s t, Księgi metrykalne parafii Borzyszkowy	234
Andrzej C h l u d z i ń s k i, Wierzenia i obrzędy religijne mieszkańców powiatu kołobrzeskiego w świetle nazw geograficznych	237
Sprawozdanie z działalności muzeum za rok 2000 (Janusz Kopydłowski).	245
Rozmaitości o kulturowym obliczu miasta (Maciej Kwaśkiewicz).	253

Wstęp

Stosownie do zapowiedzi oddajemy do rąk czytelników drugi numer „Naszego Pomorza”. Zgodnie z przyjętym założeniem kolejny tom rocznika Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego poświęcony jest szeroko rozumianej problematyce pomorskiej. Wśród autorów artykułów są naukowcy reprezentujący takie dyscypliny jak: etnologia, archeologia, historia, językoznawstwo i socjologia, a także muzealnicy różnych specjalności. Chcemy zgromadzić wokół pisma tych wszystkich, którym nie jest obojętna przeszłość tej ziemi, dzień dzisiejszy i przyszłość mieszkańców Pomorza. Zapraszamy do współpracy przedstawicieli różnorodnych dyscyplin nauk humanistycznych, jak również reprezentantów różnych środowisk i zawodów.

Pierwszy numer rocznika poświęcony był niemal w całości działalności Muzeum Zachodnio-Kaszubskiego w Bytowie. Obecnemu numerowi pisma nadaliśmy charakter zbliżony do naszych pierwotnych zamierzeń. Kolejność publikowanych artykułów podyktowana jest jedynie merytorycznym profilem rocznika.

Cenimy sobie bardzo wszystkich autorów, którzy podjęli z nami współpracę i obdarzyli nas swoim zaufaniem.

Zywimy nadzieję na szersze zainteresowanie problematyką jeszcze większego grona Bytowian. Łamy naszego pisma są otwarte dla wszystkich, którym droga jest nasza „mała ojczyzna”.

Zamierzamy jeszcze w tym roku ogłosić konkurs na wspomnienia z pierwszych powojennych lat na bytowszczyźnie. Nagrodzone i wyróżnione prace zostaną opublikowane w kolejnych numerach rocznika muzeum „Nasze Pomorze”.

Redakcja